

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ SPAUDOS PROBLEMAS

Danutė Bindokienė

Čikagos dienraščio "Draugo" redaktorės Danutės Bindokienės straipsnis apie spaudos problemas yra aktualus ir mūsų skaitytojams bei mūsų kolonijai. (Red.)

Lietuvio ir spaudos meilės istorija yra sena ir ne visada jos kelias buvo „rožių žiedlapiais barstytas“. Kai prieš daugiau kaip šimtą metų Jono Basanavičiaus „Aušra“ iš Tilžės savo spinduliais nuplieskė, spaudos draudimo aptemdytą, Lietuvos padangę, lietuvis be laikraščio, be knygos savo gimtąja kalba jau gyventi neįstengė ir jokia šio pasaulio galybė nepajėgė pakeisti jo nusistatymo.

O mėginti mėgino, ne tik sve-timi, bet ir savi; ne tik okupa-cijų metais, bet ir nepriklausomoje tėvynėje kartas nuo kar-to cenzūros žirkklės stengėsi pa-kirpti spaudos laisvės sparnus, kad tiesus žodis nepakenktų valdančiųjų užmačioms visą krašto gyvenimą griežtai su-spausti savo kontrolės saujoje. Tačiau spausdinto žodžio, lyg laukinio žirgo, jokiais varžtais pažaboti niekas neįstengė. Vyresnieji tebeprisimena, kaip pirmosios bolševikų okupacijos, o vėliau – nacių – laikais kles-tėte klestėjo pagrindžio spauda, informuodama, jungdama, ža-dindama rezistenciją ir viltį. Ir tai buvo tarytum generalinė repeticija ilgiems okupacijos dešimtmečiams, kurie tautos ty-



LIETUVIŠKOS SPAUDOS BRAZILIJOJ 75 METŲ MINĖJIMAS
Kun. Petras Rukšys ir Aleksandras Bumblis prapjauna jubiliejinį 75 metų tortą per Spaudos Šventę. Aleksandras Bumblis atstovauja pirmuosius spaudos darbuotojus. Kitų jau nebeturime mūsų tarpe.

Nuotr. Armando J. Tatarūno

kojo, besibaigiant II pasauli-niam karui.

Su pagrindžio spauda, leista antrosios bolševikų okupacijos metais, susipažino ir jaunesnieji lietuvių tautos nariai, nors gyvendami toli nuo savo ar savo

tėvų kilmės krašto. Galbūt ge-riausiai žinoma buvo „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“, tapusi nepamainoma amba-sadore, kai reikėjo kitataučiams (dažnai ir saviesiems) parodyti okupantų skriaudas Lietuvos

PERIÓDICO MENSAL MŪSŲ LIETUVA

JORNAL CULTURAL "MŪSŲ LIETUVA"

Rua Inácio, 671 - Vila Zelina
03142-001 SÃO PAULO, SP - BRASIL
Diretor Resp. Vytautas J. Bacevicius
Redige Equipe Editorial
Fone: 6341-1886 Fax: 6341-3945

E-MAIL: peruksdb@vento.com.br
musu.lietuva@ig.com.br

Atskiro numerio kaina R\$. 1,00
Metinė prenumerata R\$.20,00
Prenumerata oro paštu R\$.40,00

GARBES LEIDEJAS R\$.50,00
GARBES PRENUMERATA R\$.40,00

Užuojautos, sveikinimai, skelbimai(anuncios) už viena skilties(coluna) cm. R\$.3,00
Straipsnius ir korespondencijas Redakcija tvarko savo nuožūra.
Pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos ar Leidėjų nuomonę.
Čekius ar pašto perlaidas rašyti PETRAS RUKSYS vardu.

žmonėms. Nėra abejonės, kad pogrindžio spaudos puslapiais grįstas kelias į 1990 m. kovo 11-tąją.

Spausdinto lietuviško žodžio meilė atsekė mūsų tautiečius per jūras marias. Kai pavar-tome senųjų JAV lietuvių raštų bibliografiją — nustembame, kiek ten įvairių įvairiausių laik-raščių, žurnalų, knygų pavadi-nimų, vien leistų iki pirmojo Lietuvos nepriklausomybės pa-skelbimo! Įdomu pastebėti, kad po 1918 metų tas spaudos potvy-nis Amerikoje ėmė pamažu at-slūgti ir galop virto siaura srovele. Užsienio lietuvius la-biausiai vienijantis tikslas anuomet, kaip ir vėliau, buvo padėti savo tėvynei siekti nepri-klausomybės, po to gauti jai pasaulio valstybių pripažinimą, remti karo audrų bei okupacijų nuskurdintus savo tautiečius. Šiuos tikslus pasiekus, tikėtasi, kad tėvyne pradės mokėti gar-bės skolą ir labiau susirūpinti svetur gyvenančiais savo vai-kais, siunčiant jiems ne ma-terialinę, o dvasinę-kultūri-nę-lietuvišką paramą, kuri pa-dėtų atsispirti prieš nutautimo pavojų. Užsienio lietuvių viltis tik iš dalies išsipildė...

Po II pasaulinio karo istorija beveik pasikartojo. Šiandien

AUKA PAREMK LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ,
NES JI PALAIKO MŪSŲ TAUTĄ.

esame tose pačiose vežėčiose, kuriomis į pakalnę dardėjo senoji lietuvių išeivija po 1918 metų. Vienintelė viltis išvengti visiško išnykimo: patiems pasi-rūpinti savo išlikimu, savo lietuviška ateitimi. Ypatingų priemonių toli ieškoti nereikia: turime labai veiksmingą ir jau daugiau kaip šimtą metų išban-dytą — lietuvišką spaudą. Už-sienio lietuvių spaudą.

Šiandien iš galingos srovės taip pat liko tik siaura srovelė, pvz., vos vienas dienraštis, o ir tas sunkiai verčiasi. Ne vien iš finansinės pusės, bet nuolat mažėjant skaitytojams ir bend-radarbiams. Gerais norais, pasak lietuvių patarlės, tik kelias į pragarą grįstas, o spau-dai išlaikyti reikia nemažų pa-stangų. Palikę nuošaliau fi-nansinius ir kitus sunkumus, stabtelėkime ties rašančiais (nors tikime, kad visi lietuviš-ki laikraščiai išgyvena panašias bėdas, ribojamės savuoju). Esame laimingi, turėdami dar nemažą būrį išvalgių, parei-gingų bendradarbių, suge-

bančių sekti, analizuoti, skaity-tojams perteikti politinę bei visuomeninę gyvenimo eigą, tiek svetur, tiek Lietuvoje pasi-reiškiančią. Dėl įvairių prie-žasčių turime atsisakyti daugelio bendradarbių iš tėvynės, tačiau ir šiuo atveju pavyksta „pelenuose atrasti aukso“. Daug sunkiau su lietuviškos veiklos aprašymais tiek Čika-goje, tiek iš tolimesnių telkinių. O tie aprašymai nepaprastai svarbūs, nes jie liudija mūsų gyvastingumą. Nėra nesvarbios veiklos — juo dažniau įvairios jos apraiškos pasirodys spau-doje, tuo didesni ūpą sukelsime ir labiau apsnūdusiems. Ypač ši taisyklė galioja lituanistinėms mokykloms.

Tiesa, savo tarpe jau neturime tiek talentingų korespondentų, kaip anksčiau, bet parašyti juk gali kiekvienas, apytikriai mokantis lietuviškai (klaidas iš-taisys redakcija). Kai matome nuotraukas, žinutes, korespon-dencijas, pasijuntame nebe vieni, neizoliuoti. Tai tarytum šilti, jaukūs laišakai iš mūsų šeimos narių, gyvenančių to-liau. Nepraraskime to artimo tarpusavio ryšio bent per spaudą.

„Draugo“ redakcijos kolektyvas toks mažas, kad neįmanoma visur būti ir paskui aprašyti. Rengėjų pareiga surasti ko-respondentą ir fotografą. Neap-snūskime ir neleiskime kitiems sustingti. Lai lietuvių ir spaudos meilė niekad nesibaigia.

DICIONÁRIO
PORTUGUÊS - LITUANO
LITUANO - PORTUGUÊS
MŪSŲ LIETUVA

LIETUVOJE

PARYŽIUJE PAGERBTAS IGNOTAS DOMEIKA

Paryžius/Vilniuje, gegužės 21 d. (ELTA). Trečiadienį Paryžiuje, Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos UNESCO būstinėje, atidaroma paroda, skirta žymaus mokslininko, visuomenės veikėjo, Vilniaus universiteto absolvento, filomato, 1831 metų sukilimo Lietuvoje dalyvio, Čilės garbės piliečio Ignoto Domeikos gyvenimui ir darbams. Didelė ekspozicija, kaip praneša ELTA, parengta Lietuvos, Baltarusijos, Čilės, Lenkijos ir Prancūzijos iniciatyva.

I. Domeikos gimimo 200 metų sukakčiai skirtą parodą iškilmingai atidarys UNESCO generalinis direktorius Koičiras Macura (Koichiro Matsuura), Lietuvos kultūros ministrė, Nacionalinės UNESCO komisijos pirmininkė Roma Dovydenienė, Baltarusijos, Čilės, Lenkijos bei Prancūzijos atstovai. Pirmieji parodą apžiūrės UNESCO Vykdomosios tarybos dalyviai, UNESCO šalių - narių atstovai ir Paryžiaus visuomenė. Parodos metu bus rodomas naujas režisieriaus ir operatoriaus Vyto Jankevičiaus dokumentinis televizijos filmas "Ignoto Domeikos pėdomis. Čilė", sukurtas šių metų vasarį Čilėje vykusios ekspedicijos metu.

Pernai UNESCO generalinė konferencija nusprendė paminėti pasaulio mokslui ir kultūrai didžiai nusipelnusio I. Domeikos gimimo

jubiliejų. UNESCO priimtame nutarime I. Domeikos atminimas šįmet yra pagerbiamas greta Hektoro Berliozo, Aleksandro Diuma, Viktoro Hugo, Leonardo da Vinči, kitų žymių asmenybių, istorinių įvykių bei kultūrinių objektų jubiliejų.

Rugsėjo mėnesį I. Domeikos gimimo sukaktis bus minima ir Lietuvoje. Nacionaliniame muziejuje šia proga vyks konferencija, bus atidaroma didelė paroda mokslininko atminimui, prie Vilniaus Bazilijonų vienuolyno, kuriame kalėjo I. Domeika, bus atidengiamas memorialinė bareljefinė lenta.

Nesvyžiuje gimęs I. Domeika (1802-1889) buvo Vilniaus universiteto auklėtinis, Filomatų draugijos narys, Adomo Mickevičiaus draugas ir bendražygis, aktyvus 1831 m. sukilimo dalyvis, po sukilimo numalšinimo priverstas emigruoti. Baigęs Paryžiaus kalnakasybos mokyklą, matematiką ir geologą 1839 m. atvyko į Čilę, dėstė La Serenos aukštojoje kalnakasybos mokykloje ir Santjago universitete. 1867 m. tapo Santjago universiteto rektoriumi. Mirė ir palaidotas Santjage.

Tyrinėdamas Čilės naudingąsias iškasenas, I. Domeika atrado vario, aukso, akmens anglies telkinių, parašė geologijos, mineralogijos veikalų, sukūrė meteorologijos stočių tinklą, įsteigė etnografinį muziejų, pagal jo projektą Čilėje buvo reformuota tuometinė mokymo sistema.

I. Domeikos vardu pavadintas miestas Puerto Domeiko, kelios jau išmirusių moliuskų rūšys, gėlė, mineralas domeikitas ir kt. 1899 m. I. Domeikos vardas suteiktas 1 tūkst. km ilgio ir 5 km aukščio kalnagūbriui Andų kalnyne.

Šių metų vasarį I. Domeikos gyvenimo pėdsakais Čilėje ir Andų kalnyne keliavo alpinisto Vlado Vitkausko vadovaujama ekspedicija iš Lietuvos.

Lucia M. J. Butrimavicius

Tradutora Pública Juramentada
Tel.: (011) 63421449

R. Monteiro Soares Filho, 456
V. Zelina, 03141-010 São Paulo-SP

SAPARD Europos Sąjungos programos SAPARD paramos lėšos Lietuvai

Vilnius, gegužės 13 d. (ELTA). Lietuvoje pagal patvirtintas SAPARD paramos gavimo paraiškas ūkininkai ir agrarinio verslo įmonės sudarė 100 mln. litų vertės sutarčių. Tuo tarpu Estijoje panaudota tik 31 mln. litų (55 proc.). Latvijoje - 5 mln. litų (5 proc.).

Nacionalinės mokėjimo agentūros (NMA) direktorius Evaldas Čižauskas Eltai sakė, kad mūsų šalyje yra daugiau stipresnių žemės ūkio subjektų. Lietuvos maisto pramonė yra daug pajėgesnė nei Latvijos ir Estijos. Pasak NMA vadovo, iki šiol Lietuvoje gautos 205 paraiškos (93 patvirtintos), Estijoje - 212 paraiškų (111). Latvijoje - 259 (70).

SAPARD parama teikiama pagal penkias pagrindines kryptis. Pagal pirmąją - investicijos į pirminę žemės ūkio gamybą - tinkamomis pripažinta 16 paraiškų (prašoma suma - 11,5 mln. litų), pagal antrąją - žemės ūkio ir žuvininkystės produktų perdirbimas - 11 (68,9 mln. litų), pagal trečiąją - ekonominės veiklos plėtra ir alternatyvių pajamų skatinimas - 10 (daugiau nei 7 mln. litų). Kaimo infrastruktūros tobulinimui paramą gaus 19 prašytojų (paramos suma - 10,5 mln. litų), profesiniam mokymui - 34 (1,6 mln. litų).

2001-2006 metais pagal SAPARD programą Lietuva turėtų gauti iš viso apie 750 mln. litų, o kartu su Lietuvos biudžeto bei pačių paramos gavėjų pinigais per šį laiką į žemės ūkį ir kaimo plėtrą, manoma, bus investuota apie 1,9 mlrd. litų.

JAPONŲ KALBOS LABORATORIJA

Vakar Vilniaus universiteto Orientalistikos centre pristatyta japonų kalbos mokymo laboratorija, kuriai įsigyti ir įrengti Japonijos vyriausybė skyrė paramą - 1055-462 litus. tai reikšminga parama kitamet dešimties veiklos metų sukaktį minėsiams centrai. LŽ

LIETUVIŠKOS SPAUDOS REMĖJAI
YRA SAVO TAUTOS GYNĖJAI



LIETUVIŠKI

LIPINUKAI AUTOMOBILIAMS
su Lietuvos valstybiniu ženklu
raudona ir juoda spalva.
Turime taip pat trispalvę ir kitų
lipinukų. SIUNČIAME PAŠTU.
Kreiptis į paraprijos raštine.

LIETUVIŠKAI SPAUDAI 75 METAI BRAZILIJOS

(Tęsinys iš praeito nr.)

Pradėjome minėti lietuviškos spaudos Brazilijoje 75 metų sukaktį su dr. Povilo Gaučiaus straipsniu, kuris siekė tikai 1934 metus. Dabar tęsiame su Antano Dutkaus tolimesniu mūsų spaudos aprašymu. Jo straipsniai buvo atspausdinti ML-oje 1983 metais. (Red.)

Antanas Dutkus

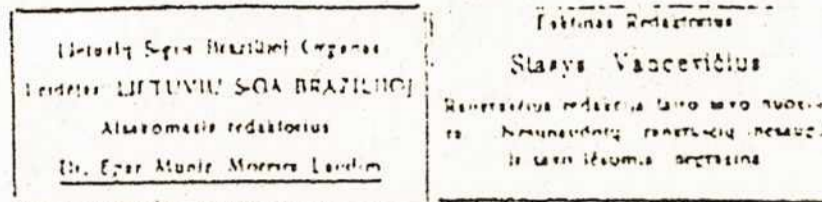
GAUSEJA LIETUVIŠKA SPAUDA

Savaitraštis "Lietuvių Aidas Brazilijoje" pragyveno kelis lietuviškos spaudos leidinius. Greta jo ėjęs "Lietuvis Brazilijoje", pradėtas leisti trijų asmenų, vėliau perėjo į "Šviesos" bendrovės rankas, į platesnį kolektyvą, davė prieglobstį besiorganizuojantiems parapijonams, jaunimui, konsulato tarnautojams, jo išlaikomų mokyklų mokytojams ir kitiems sau palankiems elementams. Nors gyvenimo sąlygas turėjo daug palankesnes, negu "Lietuvių Aidas Brazilijoje", tačiau ir jį spaudė visokios bėdos, nuo kurių bėgant, buvo priverstas išsinerti iš senojo savo "apdaro" ir pasivadinti kitu vardu, būtent: - "Lietuvis". Belankydamas Sao Paulo lietuvių šeimas, "Lietuvis Brazilijoje" savo penkerių metų kelionėje, pergyveno visokių sukrėtimų, praleisto įvairaus tipo "gaspadorių". Pro jo duris perėjo bent keli redaktoriai, ir tik nuo 1934 m. gegužės mėn. 1-os dienos, pakeitus vardą ir Lietuvių S-gai Brazilijoje perėmus viešai laikraščio leidimą ir tapus jo organu, "Lietuvis" stabilizavosi, įgijo pastovų gyvenimą Bandeirantes pastogėje. Iš senesniųjų redaktorių, pasiliko Stasys Vancevičius, jau patyręs ir gabus spaudos darbe žurnalistas, pradėjęs spaudos darbą "Jaunųjų Žiede", "Naujienose", "Lietuvių Aide Brazilijoje" ir kt., kol, pagaliau, apsisustojo "Lietuvyje", iki galutinio užsidarymo, prisilaikant valdžios nuostatų, kurių, iš lietuviškų laikraščių tuo metu ėjusiu, neprisitaikė.

Nesigilinsime į tas priežastis, kurios privertė keisti laikraščio vardą, nes apie tai esame minėję "Mūsų Lietuvos" rašiniuose nr. 13 (18) 3.

Jornal Lituano

LIETUVIS



Pasitenkinsime tik pakartoti "Lietuvio" pirmo numerio leidėjų pasisakymą: "Mūsų laikraštis tik techniškai pertvarkytas, medžiaginiai ir teisiniai paremtas, laikraštis savo kryptimi nepasikeitė, pasiimtos prieš penkis metus Kinijos nemano keisti". Iš to, kas pasakyta, skaitytojas gali spręsti ir pasidaryti išvadą, - atsisakyti seno pavadinimo "Lietuvis Brazilijoje" vien tik dėl to, kad jisai nebuvo teisiniai paremtas, o dėlto, kad pirmųjų leidėjų, - užtrauktos skolos ant laikraščio, nebuvo išlygintos ir naujieji šeiminkai, - Šviesos bendrovė, - bėgdami nuo duotų pažadų seniesiems leidėjams, pakeitė savo rūbą.

"Lietuvis", kaip patys leidėjai pasisako, persitvarkęs ir priėmęs naują vardą, medžiaginiai buvo paremtas, atseit, - finansiniai užtikrintas, ko neturėjo kiti lietuviški laikraščiai. O tas užtikrinimas buvo garantuotas iš Lietuvos, Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pastangomis.

1932 m. Vasario mėn. 7 d., Kaune susiorganizavo Draugija Užsienio Lietuviams Remti, sutrumpintai ji buvo vadinama "DULR". Draugijos tikslas, visuotiniame narių susirinkime priimtuose įstatuose pasakyta: "Remti moraliai ir medžiaginiai užsieniuose gyvenančius lietuvius", ypač "remti užsienio lietuvių spaudą ir leidžiamus lietuvių kultūrai keliamus raštus". Prie remiančios spaudos kategorijos, Dulro parinkti buvo ir "Lietuvio" leidėjai.

Tas medžiaginiai juos parėmė, finansiniai sustiprino. O tokių Dulro "medžiaginiai remiamų" laikraščių, be "Lietuvio" Brazilijoje, turėjome Argentinoje "Šviturį", kun. J. Janilionio rašaguojamą ir "Išvien" rašytojo M. Šalčiaus tvarkomą. Turint tokių užnugarį, finansinių problemų, be abejo, negalėjo

buti ir laikraštis buvo lengva tvarkyti. "Lietuvis", būdamas Lietuvių Sąjungos Brazilijoje organu, priklausė tai pačiai grupei, gyvenančių iš gaunamų nuolatinių "pašalpu", "via konsulas", kaip antai: mokyklų mokytojai. Taigi, tokia me ratelyje veikiant, jam ir bendradarbių nestigo, nes mokytojai, o taip pat ir konsulato tarnautojai bendradarbiavo "Dulro" išlaikoma me laikraštyje. Tokiose sąlygose gyvenant ir dirbant, daugiau galimybių susidaro geriau patenkinti skaitytojus. Kaip tuo tarpu kiti tuo metu einantieji laikraščiai, tik savo jėgomis turėjo kovoti, skaitytojams padedant, ir skinti sau kelią ateičiai į geresnį rytojų. Ir tiesa, "Lietuviui" perėjus Dulro globon, jis padidėjo puslapiais ir formatu, pagerino popierį ir net buvo mėginta leisti du - tris kartus savaitėje. Leidžiamas buvo priedas mažiesiems "Mažųjų Pasaulis".

Gaila tik kad jo turinys nesulaukė patobulinimų, dar vis laikėsi asmeniškų užgauliojimų, intrigų, ir nepagrįstų puolimų tų, kurie dėl jo politikos nesutarė. Iš to išsivystydavo skaitytojui nieko nežadanti tarp laikraštine polemika ir ugdė nesantaiką. O kai "Lietuvių Aidas Brazilijoje" iškeldavo savo puslapiuose kylančias negeroves diktatūrų viešpataujančiuose kraštuose, kur tauta nustumiama nuo viešo valstybės gyvenimo, "piestu" tada šokdavo "Lietuvis" tą santvarką ginti tokiais argumentais: "Partijos yra visų nelaimių šaltinis. Kur tik yra partijos, ten kenčia tautos ir valstybės gerovės, ten viešpatauja kultūros menkysta ir tt...", Lietuvoje ir visur pradėta smarki kova su partijomis ir šalyje pradeda įsiviešpatauti tvarka ir ramybė, augti tautos ir valstybės gerovė. Partijos išugdo lietuvių tarpe didelę nesantaiką, o tas veda mūsų tautą prie Tragedijos". ("Lietuvis" 1935 m. 23 d.).

Draugija Užsienio Lietuviams Remti, netiesioginiai, išlaikė Brazilijoje (São Paulyje) lietuviškas mokyklas, prie kurių dirbo kelioka mokytojų, lietuvių ir brazilų. Visiems mokytojams algos buvo mo- (tęsinys 9-me pusl.)



ATUALIDADES da Lituânia

Jonas Jakatanvisky
jjakatan@osite.com.br

Visita de George W. Bush

Em grande manchete o LIETUVOS RYTAS do dia 19 de setembro anunciou uma provável visita do presidente dos Estados Unidos da América do Norte. Se bem que se trate de uma teoria, o caso é que ambos os países deram início aos trabalhos preparativos para o evento.

Se tudo der certo, George W. Bush deverá visitar a Lituânia depois do encontro da OTAN, em Praga, nos dias 21-22 de novembro.

O Boeing 757 da Força Aérea Americana aterrissou em Vilnius com várias dezenas de agentes para os primeiros estágios preparatórios dessa visita. Eles se dedicaram aos procedimentos de segurança, analisaram plantas de cidades e avaliaram os meios de comunicação. Visitaram sótãos de diversos edifícios da cidade velha e checaram os sinais de satélites. Manteram encontros com representantes de várias televisões para debater assuntos inerentes às reportagens.

No dia seguinte à chegada o Boeing 757 Valdas Adamkus teve um encontro com o embaixador americano, John Tefft, quando trocaram impressões sobre a atuação dos agentes que deixaram a Lituânia na manhã do dia 20 de setembro.

As eleições de 2002

Parece que as eleições presidenciais desse ano deverão repetir a situação de cinco anos atrás quando o segundo turno foi disputado por Valdas Adamkus e Arturas Paulauskas. Esse último anunciou, numa reunião do seu partido, Nova União (Social Liberal), o firme propósito de participar da disputa. Disse que essa sua decisão se deve a uma obrigação de atender aos um milhão de votos que conseguiu nas últimas eleições.

Diante disso, os sociais democratas alertaram os sociais liberais do risco que estavam correndo.

- É um risco de Paulauskas, dessa vez, conseguir menos votos que da vez passada. Isso seria muito mal para o seu parti-

do, - declarou Juozas Olekas presidente do comitê central eleitoral dos sociais democratas.

- Isso seria muito mal para o Partido bem como para a facção parlamentar, - acrescentou.

Entretanto, Olekas e o candidato dos sociais democratas, Vytenis Andriukaitis, admitem que a concorrência dos sociais liberais não prejudicará a coalizão.

Conforme noticiário do dia 16 de setembro o presidente Adamkus, admitiu ser Paulauskas um sério candidato a enfrentar no segundo turno e lhe desejou sucesso. Violeta Gaizauskaitė, porta-voz do governo, disse que Adamkus não terá muito tempo para a campanha e atuará somente nas horas de folga, entre os seus deveres oficiais.

O líder dos sociais democratas Algirdas Brazauskas se recusou a dar um suporte público ao candidato Vytenis Andriukaitis. A insistência de Olekas e da parlamentar Birute Vesaitė em persuadir Brazauskas a apoiar o candidato foi infrutífera no dia 17 de setembro. Brazauskas justificou a sua recusa afirmando que é um chefe de governo e não deve participar de atos públicos dessa natureza.

Conforme notícia o LIETUVOS ŽINIOS do dia 20 de setembro, o presidente Valdas Adamkus e o parlamentar Arturas Paulauskas se encontraram no primeiro debate em 5 anos no programa "liberdade da palavra", na televisão. Na avaliação da performance dos candidatos cerca de 20.000 espectadores haviam votado em Adamkus e 10.000 em Paulauskas. Esse último reclamou acusando o mediador, Edmondas Jakilaitis, de sabotar as perguntas dos que o apoiavam.

As forças Armadas

A tropa militar do Batalhão de Caçadores Vytautas O Grande está aguardando a ordem de embarcar para uma missão no Afeganistão. Esse batalhão já participou em ações de paz em Kosovo e Bósnia. Essa nova missão deve servir de experiência para situações de guerra.

No dia 25 de setembro o Parlamento acabou por votar a autorização para o envio dos rapazes para essa missão antiterrorista depois de muita discussão contra as forças anti-globalistas e anti-Nato.

O exército reforçou o seu arsenal de armamento de artilharia e maquinário, doados pelas Forças Armadas da Dinamarca,

num valor avaliado em 27 milhões de litas (7,8 milhões de euros). As Forças Armadas da Lituânia deram início à formação do 1º Batalhão de Artilharia aliado a um projeto com a Dinamarca, pois, até então, não haviam lidado com esse tipo de armamento. Os oficiais estão sendo treinados em uma escola de artilharia da Dinamarca. A remessa consiste em 130 veículos de transporte, caminhões, carros de assalto, obuses e morteiros entre outras munições. Além do mais, a Marinha deverá receber ainda aparelhos de comunicação, coletes salva-vidas, vestimenta à prova de água e outros equipamentos, cujo valor está estimado em 250 mil litas ou 72.500 euros.

Usina Nuclear de Ignalina

Notícias veiculadas no dia 27 de setembro pelo RESPUBLIKA predizem que o fechamento da usina deverá se transformar em uma bomba social. Hoje, os empregados da usina estão aplicando em dólares. Uma notícia dessa envergadura, como o fechamento de uma usina, no âmbito mundial, faz com que uma terça parte dos seus melhores funcionários tratam de se desligar. Felizmente, isso não aconteceu em Ignalina. Os arredores de Ignalina não oferecem nenhum mercado de trabalho, daí, a resistência do empregados a se desligarem em debandada.

Por enquanto os 4.500 empregados continuam firmes lutando pelos seus postos de trabalho.

- Os anos de 2004 e 2005 serão os mais críticos para a usina, - disse Viktoras Sevaldinas.

"A cidade de Visaginas, construída especialmente para abrigar os funcionários da Usina Nuclear, está paralisada esperando pelas mudanças programadas que deverão chegar como uma bomba para toda a Lituânia", - profetizou o RESPUBLIKA.

Fonte: ramunas.bl@post.omnitel.net
Lithuanian Press Clippings (27set02)

O supermercado IKI

Como produto da globalização o supermercado IKI está "na crista da onda" em diversas cidades.

O Grupo HANSA não mediu esforços e, confiantemente, implantou diversas filiais para comercializar produtos dos mais variados tanto nacionais quanto importados.

A nota de rodapé do folheto colorido de ofertas que recebemos de Jenny M. Bumblis diz que: kainos garantuojamos iki 2002 05 20... Isto é, os preços são garantidos até o dia 20 de maio ou, até o esgotamento dos produtos...

O IKI funciona nas cidades de: Vilnius

MARIA RITA
Eventos

Happy-Hour Debutentes
Casamentos Breakfast
Cocktail Jantares
Rua Santa Beatriz, 65 - Vila Prudente
03153-979 São Paulo-SP F.6341-6031

E. ALIONIS - IMOVEIS E ADVOCACIA

CRECI 42.877 - OAB/SP. 70.880

LOCAÇÃO, VENDAS E ADMINISTRAÇÃO ADVOCACIA EM GERAL

Darbo valandos: 8:30 iki 18:00 val.

Galima sutarti kitą valandą pagal pageidavimą visuose patarnavimuose.

Sutvarkome dokumentus pardavimui ir išnuomavimui.

Pça. Santa Helena, 81 - Vila Prudente. Fone: 6914-4950

com 8 lojas; Kaunas, 9 filiais; Klaipėda, 8; Panevėžys, 5; Utena, Alytus, Janova e Kėdainius 2 filiais cada cidade; Druskininkai, Gargždua, Kretinga, Marijampolė, Palanga, Rokiškis, Telšis, Vilkaviškis, e Visagine 1 loja cada, num total de quase cinquenta lojas!

Seus produtos são dos mais variados nacionais de diversas regiões da Lituânia e importados de diversos países, até da China.

Os preços de alguns produtos, em oferta durante os dias 8 a 20 de maio de 2002, eram os seguintes, reduzidos em reais ao câmbio de um euro por 3,45 litas. Para não se perder tempo fazendo contas cambiais, podemos hoje, estimar os preços como 1,00 litas = 1,00 real.

A título de curiosidade suponhamos que V., em visita a um parente na Lituânia, resolva, para compensar a sua estada, presentear os anfitriões com uma compra razoável para repor o estoque da despensa.

No departamento de alimentação de qualquer loja do IKI você compraria na seção de laticínios: iogurte de frutas da Alemanha, como o nosso "Danoninho", quatro potinhos por R\$ 2,76; sopa desidratada, envelope de 60g, quatro tipos importados da Rússia, R\$ 0,79 cada; margarina Vilnius 400 g por R\$ 2,49; queijo amarelo Vilnius 45% de lipídeos - R\$ 9,99 o quilo.

Na seção de frios: coxas de frango cozidas e defumadas por R\$ 9,90 o quilo; latas de sardinha de 150 g por R\$ 2,19; filé de sardinha, 550 g - R\$ 6,75; salsichas cozidas, - R\$ 9,99 o quilo.

Outros produtos, como tempero Maggi da Suíça 60 g - R\$ 1,19; salgadinhos de milho da Kraft Food Lietuva, 60g - R\$ 1,55; salgadinhos de batata da Polônia, 90 g - R\$ 1,59; pepino em conserva também da Polônia, 900 g - R\$ 4,19; molho soju 185 g - R\$ 2,29; tempero Heinz da Holanda, 180 g - R\$ 3,19; azeite de oliva da Espanha, 500 ml - R\$ 9,69; arroz Uncle Ben's 250 g - R\$ 2,59.

O café em pó importado da França, Grands crus d'arabicas da Planteur, EXTASE, 250 g - R\$ 7,49 e a ração para gatos, importada da Austria, 400 g - R\$ 2,74.

Na seção de bebidas, vamos encontrar a cerveja Utena, quatro garrafas de 500 ml por R\$ 7,69; água mineral Rasa premium sem gás da fonte de Druskininkų 1,500 l - 0,99; vermute da Alemanha 750 ml - R\$ 8,49 reais; Vodka Absolut da Suécia, três sabores 500 ml - R\$ 39,99. O Whiskey Old Premium dos Estados Unidos 750 ml - R\$ 49,99 é a bebida destilada mais cara anunciada no prospecto. Se as bebidas forem compradas para acompanhar um churrasco ou vice-versa, o saco de 2,5 kg. de carvão vegetal será adquirido por R\$3,99.

Na seção de cosméticos, o laquê Studio Line spray da L'Oreal importado da França sai por R\$ 10,95. O Creme Nivea Visage da Alemanha para uso diário de 50

ml - 17,90 reais. Tampões Libresse da Suécia 16 unidades por R\$ 4,99. O xampu Hair Fruits da Inglaterra de três qualidades, dá para se comprar o frasco de 500 ml por 2,99 reais.

A seção de brinquedos também é rica em produtos importados. Bola de basquete da China, R\$ 7,99; bola de futebol oficial do Paquistão, R\$ 8,99; pistola chinesa de plástico de jato de água, R\$ 1,89; corda de pular da China com cronômetro, 2,89 reais.

Os produtos infantis aquáticos ofertados são os seguintes: cama inflável de plástico de 183 x 69 cm da China, 5,99 reais; as bóias infláveis variam de 2,89 a 3,99 reais. Uma piscina inflável de 114 cm de diâmetro por 25 cm de altura sai por 14,99 reais.

O que não falta para atrair a clientela, além das promoções, são os concursos. Do dia 23 ao dia 31 de maio, a criança que fizesse o mais belo desenho de um peixe ganharia um vale de compras no valor de 50 litas na seção de brinquedos. Um prêmio válido para cada loja independentemente.

Nesse mesmo período as donas de casa também tiveram a sua vez. Aquela que apresentasse a melhor receita para o preparo de peixe seria brindada com uma utilíssima panela Tefall, uma em cada loja.

Os marmanjos não foram esquecidos. O concurso visava premiar aquele que pescasse e apresentasse o maior espécime às lojas do IKI. O prêmio foi um jogo completo para pesca: vara, carretel, anzóis e linha. Pelo visto ainda se pesca muito na Lituânia.

Os consumidores do café Veneza recebiam um cupom para concorrer a duas viagens para Veneza, Itália, além de se candidatarem a múltiplos brindes. Eram 2000 canetas esferográficas, 1000 pacotes de café moído, 1000 canecas e 48 bules elétricos para manter a bebida quente.

O último concurso - "Svajonė, verta tavęs" - laureou uma kaunietė, a senhora Nijolė Šermukšnienė. O prêmio deve ter causado muita inveja para muita gente: uma "Ferrari Modena 360 F1", vermelhinha, vermelhinha...

O jeito é fazer compras no IKI!

Nota: Esse artigo não representa nenhuma propaganda ou informe publicitário. Trata-se de um informativo comparativo. O caro e o barato dependem de cada leitor. O que é caro para uns, pode ser barato para outros.

No dia 20 de setembro de 2002, o euro estava cotado em 3,45 litas e no dia 24 o mesmo euro era comprado no Brasil por R\$ 3,70 reais e o dólar a R\$ 3,78. Isso, dadas as oscilações do câmbio no Brasil, nos leva a uma paridade nominal de 1 litas = 1 real.

Copy Art Copiadora e Gráfica Expressa

Qualificação Digital, Cópia colorida, Encadernação Xerox por metro, Cartões de visita, Arte final, Diagramação, Planilhas, Carimbos, Serviços de fax e gráfica em geral
Av. Zelina, 1001 Fone: 6341-9538
e-mail: copyart@sti.com.br

RAMBYNAS

Vila Zelina, Vila Anastacio e Parque das Nações

Já faz algum tempo que venho convidando os nossos queridos "tautiečiai" para que venham assistir às nossas apresentações de danças folclóricas.

No mês de Junho tive a grata surpresa de ver muitos de nossos amigos da Vila Zelina em nossa apresentação anual no Memorial dos Imigrantes. Foi muito, muito bom.

Procuramos sempre representar a colônia lituana da melhor maneira possível, mas quando os lituanos estão presentes é muito melhor!

No dia 31 de Agosto, o Rambynas, apresentou-se em Santo André num bairro próximo ao Parque das Nações.

Era a Mostra de Cultura Popular promovida pela prefeitura deste município.

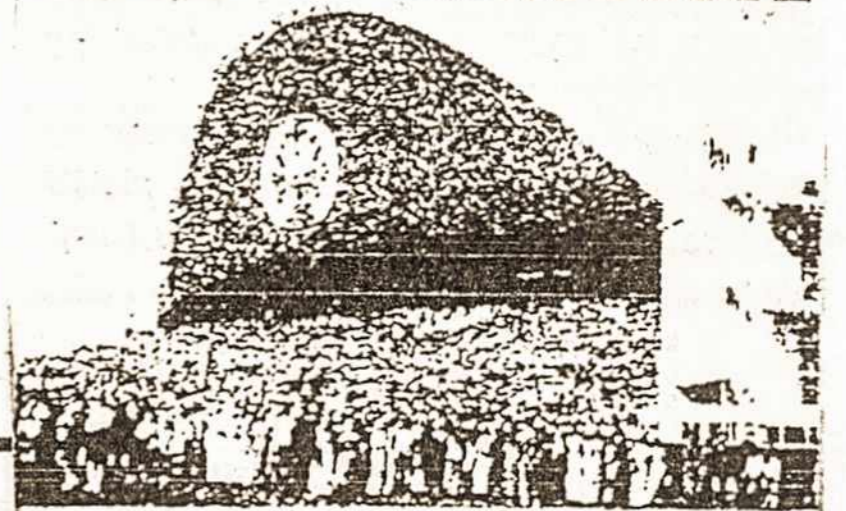
No dia anterior ao evento, muito às pressas, liguei para o Pe. Pedrinho para que ele me conseguisse o telefone de alguns lituanos daquelas redondezas para que eu pudesse convidá-los para a Mostra.

Bem, liguei para muitas pessoas, fui muito bem atendida por todas e, o melhor de tudo, é que, algumas delas compareceram ao evento para nos prestigiar.

Aliás, mais do que qualquer outra coisa, gostaria de registrar o carinho, a simpatia e a alegria com que fomos recebidos por esses lituanos de Santo André.

É verdade que o público presente não era grande, pois o dia estava chuvoso e a apresentação era ao ar livre, mas tenho que admitir que isso pouco nos importou. Dançamos para todos os presentes, é claro, mas a nossa maior alegria foi mostrar as danças para aqueles lituanos tão calorosos que lá estavam.

NAUJA VAIZDAJUOSTĖ



DAINU SVENTĖ '98

GRAŽI PASKUTINĖS DAINŲ SVENTĖS VAIZDAJUOSTĖ
Užsisakykite tel.: 6341-1886

É já que estou falando das pessoas maravilhosas que nos prestigiam, não posso deixar de citar os lituanos da Vila Anastácio que desde o ano passado vêm comparecendo às apresentações que fazemos em Pirituba e no Parque São Domingos. Quero, em nome do grupo Rambynas, agradecer a cada um de vocês que prestigia uma apresentação ou um evento por nós organizado. Isso é muito importante para que possamos continuar fazendo tudo com muito amor e dedicação.

O Rambynas continua firme em seu propósito de viajar para a Lituânia e participar da Dainų Sventė e o apoio da colônia aos nossos eventos vem sendo muito importante para o sucesso de nossa empreitada.

Obrigada pela atenção, pelo respeito, pelo carinho e pelo apoio de todos.

Sandra C. Mikalauskas Petroff
Coordenadora

Ah! Visitem nosso site:
www.angelfire.com/bc/rambynas

ATUALIDADES Litu-brasileiras

Jonas Jakatanvisky
jjakatan@osite.com.br

NOITE LITUANA do Rambynas

Aconteceu na sede social da Sajunga-Aliança na rua Lituânia, 67, Mooca, que cedeu as suas dependências cumprindo o seu papel social junto a comunidade litu-brasileira.

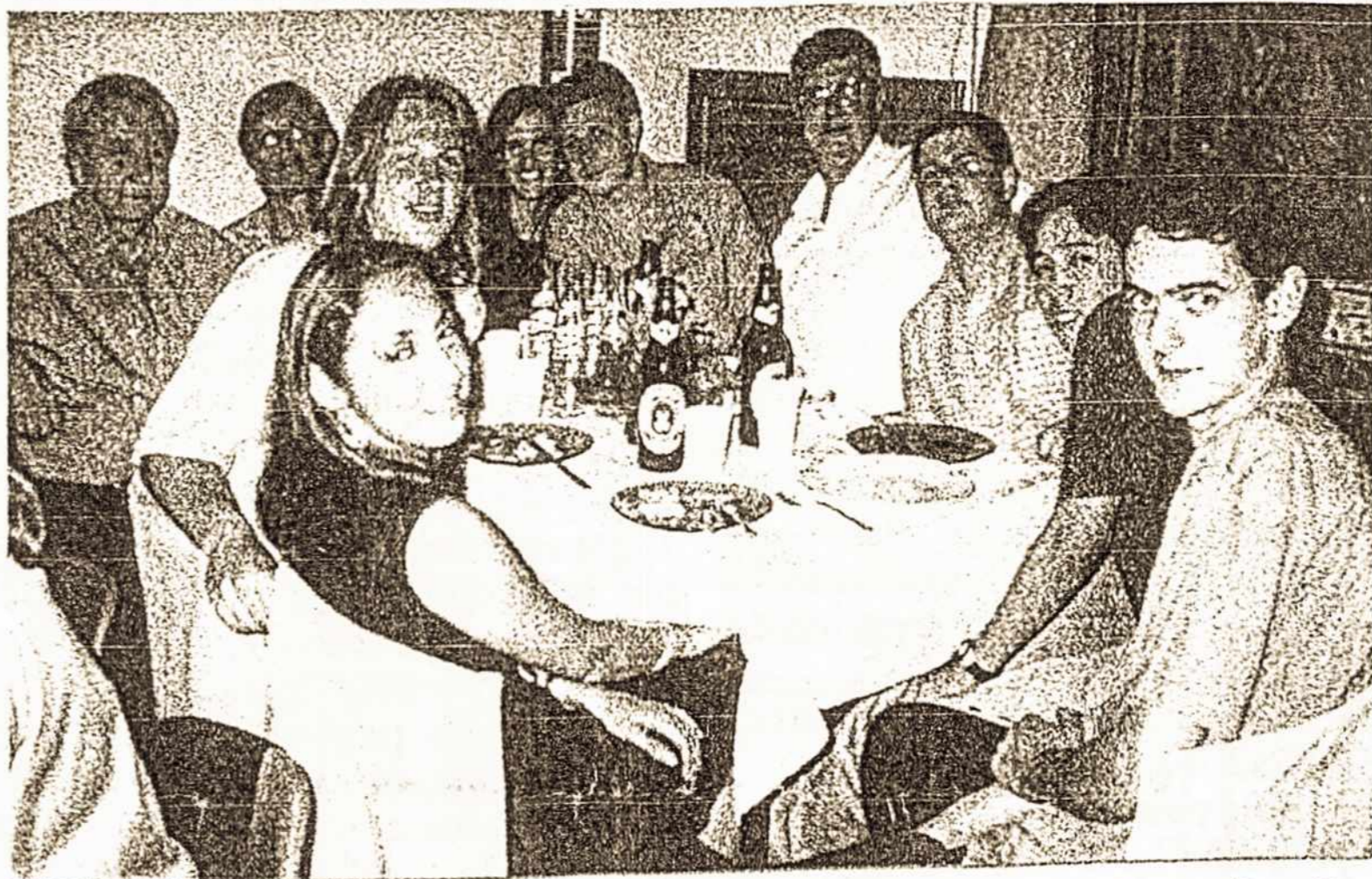
O Grupo de Danças Folclóricas Rambynas está programando a sua participação no Festival de Danças da Lituânia em julho de 2003 e para angariar fundos, reeditou, no dia 12 de outubro de 2002, a Noite Lituana.

Uma feliz iniciativa de Sandra M. Petroff, Sandrinha para os íntimos, a dirigente do Grupo.

Muito embora assumindo a árdua tarefa de dirigir o grupo ela não reclama apesar de ter que cuidar o garotinho (naturalmente o papai Roberto Petroff lhe dá uma grande mãozinha), pois, na hora "h", sempre espera poder contar com Silvia Tubelis e com Maristela, primeiras fundadoras do Grupo.

A noite

Quase nunca se viu tanta gente em uma reunião festiva onde houve de tudo, se bem que Nossa Senhora da Aparecida, festejando o seu dia, juntamente com o Dia da Criança, presenteou o acontecimento com um belo dia acompanhado de uma linda noite cuja temperatura oscilava em torno dos 25 graus centígrados.



Representantes da Jaunimo Sajunga: Claudia, Tomas, Roberta, Paulius, Pauliukas, Marcio, Gustavo e Cristiano. Atras os pais Pio e Lucia Butrimavičius
Foto: P. Rukšys

O salão Darius e Girėnas ficou tão apinhado de gente de todos os quilates que para se passar entre as mesas, somente se o vizinho se levantasse.

Chamou a nossa atenção os integrantes do conjunto com suas vestes folclóricas circulando entre os convidados ajudando o serviço.

Os convidados se sentiam bem à vontade apesar de o estacionamento do pátio estar bloqueado e se sentiam tranquilos confiantes nos educados seguranças que cuidavam dos seus veículos estacionados na Rua Lituânia, no mesmo quarteirão e nos próximos, tamanha a quantidade de carros.

Os preparativos

A bem da verdade, conforme as palavras de Sandra, tudo começou na quinta-feira com o apoio geral dos pais do Grupo. Tudo foi feito com a "mão na massa".

O preparo da *košeliena* – cozido de pé e joelho de porco, + músculo bovino que formam uma liga ao esfriar, - começou na quinta-feira que antecedeu a Noite Lituana. É como uma boa feijoada que é preparada bem na véspera. Depois, lá estavam as nossas queridas conhecidas Wilma Žvingila da diretoria executiva da Sajunga-Aliança cuidando para que tudo desse certo e Rute, empenhadas no meche, meche a panela desfazendo os pés de suíno, desfiando os músculos e descartando os ossinhos por um dia inteiro.

A *silkė* fatiada, sem as espinhas, que também deu muito trabalho, "marinadas" ao creme de leite, com o pão preto da Vila Zelina como acompanhamento, não podia faltar no aparador de frios. O mais novo membro

da Sajunga-Aliança e membro da atual diretoria, Ido, do Conselho Fiscal, foi o fornecedor dessa espetacular especiaria. Como diria uma certa Palmirinha na televisão, receita ma-ra-vilha-a. Um especialista nesse tipo de iguaria – sardinha curtida - foi o saudoso Pedro Baranauskas.

Virtiniai. Sim, o *Virtiniai* de carne, calculado para mais de 200 pessoas tomou um dia inteiro para o preparo na residência de dona Angelina.

Quem deu conta do pepino curtido, do *zuikis* (bolo de carne moída) e do repolho refogado foi a Sra. Asta Braslauskienė.

Mas, essa descrição não é função desse artigo, e mesmo assim, pedimos desculpas pela indelicadeza de não mencionarmos todos dos colaboradores.

O início da Noite Lituana

Dando início ao jantar lá pelas 20 horas e trinta minutos pudemos constatar a fartura da variedade dos pratos. Desnecessário seria abordar esse assunto, pois é uma característica sem par na mesa dos lituanos. Houve quem se regalou quase que somente com a *košeliena* que podia ser acompanhada com raiz forte ou vinagre.

Na secção de pratos quentes, que se seguiu aos frios, o *virtiniai* foi o prato principal que, apesar de muito procurado, ainda sobrou. É o mesmo estilo da Sajunga-Aliança: pode sobrar, faltar não.

O bufê foi montado no salão de baixo, no bar, um espaço bem amplo para não prejudicar o local defronte ao palco preparado para o público dançar que deveria se seguir ao jantar.

Outras mesas cedidas pela Paróquia de São José, numa deferência do Pe

Pedrinho, foram armadas no pátio para abrigar um provável excesso de público.

Sandrinha, rouca, de tanta mudança de temperatura entre a cozinha e o ambiente, finalmente se apresenta ao público com o seu traje folclórico para uma breve saudação. Por mais que tentasse, não conseguia esconder a sua emoção ao se deparar com tanta gente lotando o espaço. Enfurnada no "departamento de produção" desde que chegou, levou um susto com a movimentação nesse "departamento de degustação e consumo".

Têm seqüência a sessão de sorteios de brindes e a apresentação de danças folclóricas pelo Grupo Rambynas.

De quando em vez, o som do CD sumia e os dançarinos, para improvisar, congelavam a imagem de uma maneira alegórica "sui generis" que não estava no programa. O piso do palco balançava ante as piruetas e batidas dos pés dos dançarinos.

Membros da comunidade húngara também estavam presentes e o público aproveitou para dançar algumas de suas alegres músicas típicas.

Pauliukas com o seu acordeão abrihantou a festa que atraiu muitos aficionados pela dança.

O espaço era pequeno para se dançar, mas não constituiu obstáculo. Sendo uma Noite Lituana, o tema principal tirado pelo acordeão de Pauliukas se resumiu nas danças típicas como *suktinė, bitutė...*

Um momento delicioso foi quando o Sr. Vincas Tubelis conseguiu juntar um grupo para uma sessão de Karaoke, como disse e conseguiu provocar o público que entoou uníssono a conhecida canção de emigrantes, *Daug, daug, daineliu...* (muitas, muitas canções...) Pode-se considerar aqui no Brasil como o hino dos imigrantes.

Andréa Kasteckaitė que acabou conseguindo uma bolsa de estudos e se prepara para freqüentar, depois de uma curiosa odisséia, o ginásio *16 Vasario* na Alemanha, é uma das incansáveis bailarinas do Grupo. Tanto isso é verdade que lastimava pela apatia dos rapazes que não queriam saber de dançar: "Eu quero dançar... ninguém quer dançar comigo..." - recla-

mava sem esconder a sua decepção. Não se sabe, por que carga d'água, lembrava Doris Day na divertida comédia musical "Ardida como Pimenta". Outra participante do Grupo que também conseguiu uma bolsa de estudos no Ginásio Lituano da Alemanha é Danutė Braskauskaitė, que, domina muito bem o lituano aprendido pelos pais Asta e Ricardo Braslauskas.

Reminiscências

Expusemos o início da Noite Lituana, mas não temos como descrever o final. O que se pode confirmar é que a comunidade é muito grande como deu para se notar pelo público presente nessa Noite Lituana. E, note-se que, por um ou outro motivo, não foi feita a divulgação no MŪSŪ LIETUVA.

Muitos dos que costumam freqüentar as festividades da Vila Zelina e da Mooça estranharam ao verem pessoas que jamais haviam visto nos encontros.

A Sajunga-Aliança, o maior clube particular lituano, beneficente, com sede própria na capital, seria muito acanhado para abrigar tantos patrícios se eles decidissem participar das atividades coletivamente.

Esse é um assunto cativante que merece ser tratado em um artigo específico.

Finalizando, ao telefone, Sandrinha - que ainda encontra tempo para assumir a diretoria social da Sajunga-Aliança - dias depois da festa, não cabia em si de contentamento e ficou agradecida a tantos que contribuíram com o seu tempo, financeiramente e lhe deram o apoio geral e incondicional. Ela confessou que não esperava tamanha adesão. Por isso se sentia tão emocionada. **Rambynas**

Mas afinal, qual o significado de Rambynas?

Trata-se uma elevação situada na margem direita do Rio Nemunas, cerca de 60 km da sua foz, com uma altitude de 46 metros acima do mar Báltico. Seus arredores foram habitados desde tempos pré-históricos. O mais antigo achado arqueológico, uma peça de machado de bronze, data da Idade do Bronze (600-500 a.C.), bem como

um grande cemitério datado dos séculos 3º e 12º.

Antes das Cruzadas, essa região era habitada pela tribo lituana denominada skalvianos (skalvijai) que, de acordo com alguns historiadores construíram o castelo de Ramigė sobre o monte Rambynas. Foi destruído em 1276.

Conforme descrições das Ordens Teutônicas em suas andanças no decênio 1385/1395, no crepúsculo da história a região era considerada sagrada. Confirmando, o cartógrafo alemão Hennenberger escreveu em 1595 que os habitantes consideravam o monte como sagrado. Escritos do século 19º descrevem peregrinações ao Rambynas em busca saúde e sabedoria. Para obter a graça ofereciam dádivas colocando-as em um grande altar de rocha no seu topo.

O Etnógrafo Edvardas Gisevičius publicou muitas lendas, algumas criadas por ele, mas sempre baseadas nas tradições, no periódico *Preussische Provinzial-Blatter* (1837-40).

Martynas Jankus, um ativista do renascimento nacionalista do século 19º, nasceu e viveu nessa região na Vila de Bitėnai. Juntamente com outros ativistas da baixa Lituânia (Žemaitija), que se encontrava sob a administração alemã, popularizou Rambynas como local histórico para realizações de eventos nacionais.

Em 1908 foi fundada a Sociedade Rambynas em Tilžė (Tilsit) com o intuito de adotar o monte para protegê-lo e mantê-lo como um monumento.

Nas festas juninas de verão (Joninės), Rambynas recebe anualmente um grande número de grupos de jovens visitantes. Associações estudantis costumam utilizar o monte para acampamentos.

Finalmente, em 1928, Martynas Jankus erigiu um pequeno altar no topo do monte e facilitou o acesso instalando degraus.

Isso é Rambynas, para seu conhecimento. É também o nome do Grupo de Danças Folclóricas Lituanas com sede em São Paulo, Brasil.

Fonte: Encyclopedica Lituonica. Boston Massachusetts. 1975.

DELICIAS MIL ROTISSERIE

Tortas, tortes folhadas, doces, bolos, produtos importados, vinhos e comidas típicas lituanas.

Fazemos cestas típicas lituanas

Rua Mons. Pio Ragažinskas, 17
Vila Zelina - Tel.: 6341-3371

KALBEK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO

Por correspondência ☎ 6341-1886

Método moderno - Acompanha fita cassete

kamos Lietuvių Sąjungos Brazilijoj vardu. Buvo mėginta gauti iš miesto valdybos pinigine parama nors brazilų mokytojams apmokėti. Bet to nepasiekta, mat Sąjunga savo įstatuose pirmame paragrafe pasisakė, kad jos veikimas – Savygloba (Autoprotetora). Jei taip, tai kitų globa nereikalinga. Reikėjo tenkintis DULRo globa, - kuri atėdavo Sąjungos vardu, mokyklai ir spaudai išlaikyti. Lietuvių Sąjunga Brazilijoj buvo mokyklų, visų pastatų ir žemės sklypų juridinė savininkė. Ji galėjo turta didinti, išgydama naujus pastatus, taip gi galėjo turta likviduoti savo nuožiūra, nieko nesiklausdama. Net ir mokytojai ir kiti Sąjungos tarnautojai neturėjo balso Lietuvių Sąjungos Brazilijoj turto atžvilgiu. Mokytojai ir redaktoriai buvo Sąjungos tarnautojai. Mokykloms prižiūrėti ir mokytojams vadovauti iš Lietuvos buvo paskirtas inspektorius Simas Bakšys, kuris taip pat ėjo ir mokytojo: pareigas. Mokytojai, kurių buvo iš dešimts, turėjo plačią kolonijoje dirvą lietuviškam darbui visose srityse, ypač jaunimo tarpe, bet ne visi jo turėjo norą pasireikšti, kultūrinio darbo pėdsakus palikti. Buvo išimčių, bet nedaug. Muzikas J. Stankūnas kūrė pas mus tris gražius chorus. Mokytojas, dainos meno mėgėjas Feliksas Girdauskas gražiai prisidėjęs buvo prie lietuviškos dainos meno puoselėjimo ir sėkmingai vadovavo jaunimo sąjungos "Vyčių" chorui. Mūsų spaudos archyvuose lietuviško darbo žymių paliko mokytojas Simas Bakšys. Be tiesioginio užsiėmimo mokyklose, jis sujungė Brazilijoj augančią jaunuomenę ir užmezgė ryšius su kituose kraštuose gyvenančią lietuvišką atžalą, per laikraštį "Mažųjų Pasaulį".

"Mažųjų Pasaulis" pradžioje buvo tik priedu vieno lapo laikraštyje "Lietuvis", bet nuo liepos 15 die-

LAIKRAŠTIS MAŽIESIEMS



leid. Lietuvių S-ga Brazilijoj - Red. Simas Bakšys
S. Paulo, 1937 m. Liepos mėn. 15 dieną - 2 Nr.

nos pradėjo eiti atskiru leidiniu, žurnalo formos, 24 puslapių. Jį leido Lietuvių Sąjunga Brazilijoj, o redagavo mokytojas Simas Bakšys. Pirmuoju savo žodžiu "Mažųjų Pasaulis" pasveikino būsimus savo skaitytojus sekamai: "Sveiki Pasaulio lietuviukai. Šiandien, dėka mūsų mylimų mokytojų darbo ir pasišventimo, mes išeiname į pasaulį su spausdintu lietuvišku žodžiu. Mums linksma, kad galime pasveikinti Jus, brangūs mūsų broliukai ir sesutės, bet pilnai džiaugiamės tik tada, kada mes vieni su kitais palaikysime tikrai artimus ryšius, kaip vienos motinos vaikai.

"Pasaulio Lietuviukai. Vis tiek kur Jūs esate: ar Pietų ir Šiaurės Amerikoj, ar laisvoje Lietuvoje, ar lenkų užgrobtuose Lietuvos žemėse, ar karštojoje Afrikoje, ar Europoje, ar Tolimuose Rytuose išgirskite mūsų balsą iš Brazilijos, priimkite mūsų pasveikinimą ir leiskite mums pažinti Jus ir Jūsų gyvenimą".

"Mes šventai tikime, kad nuoširdus mūsų bendradarbiavimas, suriš mus vienybės ryšiai ir viso pasaulio lietuviai bus vieninga tauta, pasaulio tautų šeimoje. Per "Mažųjų Pasaulį". Mes ištiesiam Jums savo dešinę – Sveiki Pasaulio Lietuviai".

Pasveikinęs savo mažuosius skaitytojus išblaškytus pasaulį, "Mažųjų Pasaulis", savo redaktoriaus

lūpomis, prašo savo močiutės, mažųjų skaitytojų vardu, jiems dainą padainuoti apie tėvynę, kurios daugumoje jos nepažinojo ir tik dabar sieloje pajuto jog ji randasi ten, kur Nemunas ir Dubysa...

Simas Bakšys

PADAINUOK

Padainuok, močiute, dainą

Apie Lietuvą Tėvynę,

Kur mažutis bėginėjau

Linksmas sukdamas švilpynę.

Aš išklydau savo laimės

Svetimaj šaly ieškoti,

O, atleisk, brangi Tėvynė.

Siela amžinai nešioti.

Padainuok, močiute, dainą

Apie Nemuną, Dubysą...

Tegul mūs Tėvynės vardas

Skamba po pasaulį visą.

"Mažųjų Pasaulis" savo adreso nepaduoda, o tik skelbia pašto dėžutės numerį. Bet būdamas "Lietuvio" priedu, lengva jį surasti. Ir daug kas, - iš Brazilijos, iš Lietuvos ir kitų kraštų, - jį surado. Dalinosi visi nuotykiams, mintimis, jausmais, Mato Grosso nostalgija priešdami pradėtą jauną gyvenimo kelionę. Lietuviškas mokyklas lankantieji jaunuoliai pradėjo reikšti savo gabumus per "Mažųjų Pasaulį", o Lietuvos pradžios mokyklų mokiniai, susipažinę su lai-

MARIA RITA

Eventos

Happy-Hour Debutentes

Casamentos Breakfast

Cocktail Jantares

Rua Santa Beatriz, 65 - Vila Prudente
03153-979 São Paulo-SP F.6341-6031

ROTISSERIE DO VICTOR LTDA.

Comidas típicas lituanas: košelienu, silkės, agurkai

Salgados em geral

Frituras - Frango assado

Fazemos sob encomenda F.6341-7094

Rua Monsenhor Pio Ragazinskas, 29 - Vila Zelina

Cep 03141-090 - Sao Paulo - SP

krašteliu, sveikino ji ir teikė Brazilijos mažiesiems leituviukams istotinių žinių apie Lietuvos kraštą, valstybę, santykius su kaimynais ir kt.

Marytė Kruopytė, 12 metų amžiaus, gyvenanti su tėvu ir broliais Mato Grosso estade, prie Livramento miesto, gavusi "Mažųjų Pasaulį", rašo redakcijai, dėkodama už dovaną ir pasakoja apie savo gyvenimą. Mes gyvename už 30 mylių nuo Livramento, į visas puses, kur tik akis užmato, tęsiasi didelės lygumos, esančios baisyšios balos, liūnai (pantanal) kur veisiasi daugybė gyvačių, krokodilų ir gražiausiomis spalvomis paukščių. Mano tėvelis turi daug karvių ganyklose, kai parduoda miestan, jas išlydi ir mane vieną palieka namuose su dviem dideliais šunimis. Dar turiu šautuvą apsiginti nuo žvėrių..."

Kauno Jablonskio pradžios mokyklos mokiniai, gavę iš Brazilijos "Mažųjų Pasaulį", sveikina São Paulo lietuviukus laiškais. "Mažųjų Pasaulį" ir papasakoja apie savo kraštą, Lietuvą: "Šių dienų (1938 m.) siekia 55.670 km² ploto, kuriam gyvena 2,5 mil. gyventojų. Jos plotą riboja pavojingų vokiečių siena, klastingų lenkų, pagrobusių mums apie 27.000 km² ploto ir sostinę Vilnių. Toliau eina latvių siena ir mūsų durys į pasaulį – Baltijos jūra". Ir savo sveikinime baigia Kauno pradžios mokyklos mokiniai: "Graži tu mano brangi tėvynė".

"Mažųjų Pasaulis" buvo įdomus ir naudingas, nes jis mažuosius sužadino daugiau žinoti, pažinti, jauną akiratį plėsti. Gaila tik, kad ir "Mažųjų Pasaulio" kelionė buvo trumpa.

NAUJI SPAUDOS MĖGINIMAI

Sunkūs nedarbo ir ekonominės krizės, 1929/30/31 ir 32 metai, ir nedateklių nukamuotos lietuvių kolonijos, brestančio jaunimo neatbaidė. Jis ir sunkiose dienose troško vienybės, burtis prie visuomeniško darbo, organizuotis, pamilti lietuvišką spausdintą žodį. Iš pereinamųjų čia spausdinamų aprašymų apie jaunimo veržimąsi turėti savo spaudą, kurioje galėtų išreikšti savo mintis, atidengti planus ateičiai, dalintis tautinėmis ir kultūrinėmis

gėrybėmis, pastebėjome, kad tiems siekiam vykdėti entuziastų nestigo. Ne aventiuriniai žygiai juos traukė prie rizikingo spaudos kūrimo, bet noras sujungti, spausdintu žodžiu, šio krašto platybėse išsklaidytus lietuvius. Ne visiems, žinoma, pavyko atsiekti geidžiamo tikslo, ir kelyje suklypo. Jų vieton stojo kiti ir pabertą pirmūnų, - Brazilijos Lietuvis, Jaunųjų Ziedo, Lietuvis Brazilijoje, Širšės, Naujienų ir kt., - sėklą bandė atgaivinti dar su didesniu ryžtingumu paruošdami dirvai didesnės šilumos priduoti.

Po kelių metų medžiaginio ir dvasinio vegetavimo, kraštas pradėjo rodyti savo gyvumą, o su juo gėrėti ėmė ir mūsų padėtis, duodama jaunimui naują postūmį ką nors veikti, o nestovėti vietoje, nerūdyti, nenykti dvasiniai.

Pirmieji kūrimosi metai lietuviams buvo sunkūs visais atžvilgiais, tačiau netrūko jaunimui, (o tada juk visi lietuviai ateiviai buvo jaunuoliai), visais galimais būdais veržtis į priekį, organizuotis, gyventi visuomenišku gyvenimu. Bet

kaip vieniems su kitais užmegsti ryšius, sueiti į kontaktą, į platesnes pažintis, jei neturėta savų namų – salių, ar kitokių užėigų, kur galėtų susirinkti didesnis lietuvių skaičius? Tesiamas buvo iš Lietuvos atsivežtas paprotis, - sekmadieniais rinktis bažnyčion ne tiek dėl pamaldumo, kiek dėl to, kad sutikus pažįstamus, su jais praleisti liuosas valandas, pasitarti, užmegzti naujas pažintis. Šv. Antano bažnyčia, Canindės rajone, ir Luz sodas, prie Luz stoties, tai buvo vienintelės ir pagrindinės lietuvių susitikimo vietos, kuriose buvo sprendžiami įvairūs kultūriniai, visuomeniniai ir religiniai lietuvių dabarties ir rytojaus reikalai. Tuose "susirinkimuose", tose vietovėse gimė ir gyvenimui atėjo mokyklų steigimas, spaudos leidimas, parapijos kūrimas ir organizacijų užuomazgos.

Atvykus Brazilijon kunigui, buvo pradėta organizuoti lietuvių katalikų bendruomenė, kurios tikslas buvo, - padėti savam kunigui, taraujant lietuviams bažnytinuose reikaluose.

(bus daugiau)

SAJUNGA - ALIANÇA LITUANO-BRASILEIRA

CONVIDA ORGULHOSAMENTE PARA SUA

FESTA DA CERVEJA

DATA: 23 de novembro de 2002 (sábado)

LOCAL: Rua Lituânia, 67 - Moóca

HORÁRIO: a partir das 20 horas

FAÇA JÁ SUA RESERVA

TEL.: 5062.3224 e 6341.3542

MÚSICA AO VIVO

CHOPP CLARO E ESCURO

DELICIOSOS PRATOS
TRADICIONAIS

TUDO NO AMBIENTE
CALOROSO E AMIGO
DA SAJUNGA



MŪSŲ ŽINIOS

NAUJI TALENTAI



DANUTĖ BRASLAUSKAITĖ baigė muzikos mokyklą. Ji groja smuiku ir dabar priklauso Pão de Açúcar fondacijos styginiam orkestrui, kurį diriguoja Daniel Minczuk ir prof. Renato Joffé.

Danutė groja pirmuoju smuiku ir jau koncertavo teatre Municipal, João Caetano, Museu do Teatro Municipal ir, tarp kitų, Santose.

Sveikiname Danute ir linkime daug sėkmės muzikos karjeroje.

ŠV. JUOZAPO L. R. K. BENDRUOMENĖ

VISUOTINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Sekmadienį, spalio 20 d. buvo, kaip jau buvo skelbta paskutiniame ML-vos numeryje, visu-



LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINIS KONSULATAS
SÃO PAULO
Consulado Geral da Republica
da Lituania em São Paulo

JONAS VALAVIČIUS
Consul Honorário

Rua Manuel Pereira Guimarães, 87
Santo Amaro
04722-030 SÃO PAULO - SP
Tel.: 5681-9658 Fax: 5521-4162
E-MAIL: litucons@uol.com.br
Expediente: 14:00 às 17:00 hs.

Sveikiname

GIMTADIENIO PROGA

daktare Elizabeth Bilevičiūtė (spalio 11 d.) ir jos senele Emiliją Petkevičienę (spalio 27 d.). Linkime Elizabetei daug laimės ir pasisekimo profesiniame darbe, o Emilijai daug džiaugsmo ir geros sveikatos.

Geny Žarkauskaitė
Stasė ir Juozas Valučiai

otinis Šv. Juozapo L. R. K. Bendruomenės narių susirinkimas.

Susirinkimas prasidėjo 15:30 val. ir jį pravedė vice-pirmininkas kun. Petras Rukšys. Buvo svarstomas pasiūlymas parduoti turimus namus Sto. Andre mieste. Tų namų administravimu rūpinasi adv. Vincas Tubelis. Jis pristatė tų namų būklę. Susirinkusieji vienbalsiai patvirtino namų pardavimą.

Buvo taip pat pasiūlyta prel. Juozo Šeškevičiaus auksinį kunigystės jubiliejų švęsti sekančių metų gegužės 25 dieną.

Rašo iš Rio...

Rio, 18 de setembro de 2002

Mielas Kunige Petrai.

Rio de Janeiro buvo surengtos aklujų "golball" žaidimo pasaulio pirmenybės. Dalivavo ir Lietuva.

Europoje Lietuva buvo užėmusi antrą vietą.

Lietuvos delegacija buvo vadovaujama seimo ir Lietuvos olimpinio Komiteto nario Vytauto Kvietausko.

Žaidimai prasidėjo rugsėjo 7 d. ir tęsėsi visą savaitę. Lietuvos rinktinė laimėjo septynias rungtines, vienas ligomis ir pralaimėjo finale prieš Švediją 4:5.

AULAS DE LITUANO

NA CASA DA JUVENTUDE

VILA ZELINA

administradas por

Lucia Jodelis Butrimavicius

toda terça feira de 19:30 até 21hs

Fone: 6341-1449

Gavo antrą vietą.

Buvau susitikęs su parlamentaru Kvietausko ir jo polydovu Saulium. Jie norėjo pamatyti stadioną "Maracanã". Tai sekmdienį (8 rugsėjo) stebėjome Flamengo ir Cruzeiro. Runtynės jiems palyko gerą įspūdį.

Tolimesnį globojimą prisiėmė ponai Aušra ir Otto Šimkevičiai. Kaip visuomet negailėjo pastangų. Tai visai delegacijai ir žmonėms mikroautobusu per dvi dienas parodė Petropolį ir Terezopolį.

Lietuvių Koloniją sudaro kelios šeimos.

Lietuvos nepriklausomybė ir jos atstatimą paminėjome Kovo 11, N. Sra. de Lourdes bazilikoje.

Brazilių Kunigas pasakė gražų pamokslą pritaikinta šiai progai. Nutarėme tą pakartoti ir ateinančiais metais. Kovo mėnuo yra Šv. Kazimero mėnuo. Kazimero vardas visiems pažįstamas, bet šventasis mažai. Pageidaujame, gal galėtumėte atsiūsti šventojo paveikslėlių (atsilyginsime).

Tai ši kartą tiek.

Su pagarba Vladas Vyčas

UŽSIMOKĖKITE

ML-VOS PRENUMERATĄ PAŠTU

Išrašykite čekį Petras Rukšys vardu ir pasiųskite paprastu paštu.

Faço Juostos

Faixas Tradicionais Lituanas Cintos, gravatas, coroas para roupas típicas, juostos comemorativas e marcadores de página com nome.

6912-7966 com Cláudio

MŪSŲ ŽINIOS

VĒLINIŲ ŠVENTĖ – MIRUSIŲJŲ PRISIMINIMAS

Šių metų mirusiųjų prisiminimo diena-Velinės, lapkričio 2 d. bus šeštadienį. Lietuviškos pamaldos už mirusius, Vila Zelinos bažnyčioje, bus 11 val. Prašome tautiečių kuo skaitlingiau dalyvauti mirusiųjų pagerbime.

PASISEKUSI OPERACIJA

Spalio 14 d. prel. Juozui Šeškevičiui buvo padaryta akies operacija Ipirangos akių klinikoje. Ligonį klinikon palydėjo ir juom rūpinosi Angelina D. Tatarūnienė. Sekančią dieną nuo akių buvo nuimti bintai ir prelatas jau galėjo šiek tiek regėti.

Dabar, po savaitės, mato ir skaito daug geriau.

Sveikiname prel. Juozą Šeškevičių su pavykusią operacija.

NORAS PAGERINTI "MŪSŲ LIETUVA"

Laikams keičiantis ir spaudos technikai greitai vystantis, Lietuvos konsulas Jonas Valavičius nutarė, kad reikia keisti ir ML-vą ir laikraštį pritikyti prie naujų laikų. Tam tikslui sušaukė esamų ir būsimųjų spaudos darbuotojų pasitarimą konsulate.

Pasitarimas įvyko rugsėjo 27

dieną ir jame dalyvavo Jonas Valavičius, kun. Petras Rukšys, Vytautas J. Bacevičius, Adilson Puodžiūnas, Silvia Minconi, Janina Valavičienė, Ramutė Jolovackaitė, Giedrė Valavičienė, Sandra Mikalauskaitė Petroff, Robertas Karsokas, Paulius Jurgilas ir Eduardas Pazikas.

Pirmiausia buvo konstatuota, kad visą ML-vos darbą atlieka kun. P. Rukšys su Jono Jakatanviskio ir Adilsono Puodžiūno korespondencine talka. Taigi reikia praplėsti bendradarbių tinklą ir pasidalinti įsipareigojimais.

Planuojama naujo formato laikraštį išleisti lapkričio mėnesį. Projekto koordinatoriai yra Silvia Minconi ir Robertas Karsokas. Redakcinę komisiją sudaro kun. P. Pukšys, A. Puodžiūnas ir Robertas Karsokas. Prenumeratos sumokėjimo problema(daug

ŠV. JUOZAPO GARBĖS LEIDĖJA ELENA BUITVIDAITĖ

mirusio tėvelio POVILO BUITVIDO
mirties metinių proga(spalio 05 d.)
Širdingai dėkojame mielai ML-vos skaitytojai
už paramą mūsų spaudai ir pagarbiai
prisimename mus palikusį Povilą.

Redakcija ir administracija

skaitytojų seniai prenumertos nemoka) rūpintis Paulius Jurgilas. Skelbimų reikalais užsiims Robertas Karsokas.

Mūsų kolonijoje pastebėtas korespondentų trūkumas ne tik žinių pasiuntimui ML-vai, bet taip pat ir užsienio lietuvių spaudai. Tikimasi ir šią problemą ateityje išspręsti.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML-VA

Ona Tamaliūnienė	"	50,00
Algirdas Tamaliūnas	"	100,00
Kazimieras Taleikis	"	20,00
Bronė Lipas	"	20,00
Maria Gueichiunas	"	20,00
Monika R. Butauskas	"	50,00
Julijus Mekšėnas	"	30,00
Erika Brigita Skyrius	"	50,00
Vanda V. Karsevic	"	40,00
Jonas Masys	"	30,00
Alda Choroc. Garcia	"	50,00

ŠV. JUOZAPO BENDRUOMENĖS CHORO



KONCERTAS

LAPKRIČIO-24-NOVEMBRO

16:00 VALANDA

SESELIŲ PRANCIŠKIEČIŲ
SALĖJE: rua Campos Novos
Po koncerto bus vaišės

Dalyvaukite ir kvieskite
savo vietinius draugus ir
kaimynus.